

Pollock

Ed Harris, 2000

Encertat apropament a la complexa personalitat i a l'obra del pintor Jackson Pollock.

L'expressionisme abstracte:

Jackson Pollock (1912-1956) és un dels artistes que més impacte va tenir als Estats Units de la postguerra, tant en el món de l'art com en els mitjans de comunicació. A la dècada de 1940 va adoptar un estil lliure i abstracte —no geomètric— que a partir de 1947 va evolucionar cap al que s'ha definit com a Expressionisme Abstracte, el primer gran moviment després de la Guerra. Una de les principals característiques d'aquesta nova manera de fer va ser la tècnica de l'*action painting* o *dripping*, consistent en abocar o deixar gotejar la pintura directament des del pinzell o el pot sobre llenços estesos a terra sense tensar. D'aquesta manera l'artista creava una forma d'expressió totalment deslligada d'idees preconcebudes i, de la mateixa manera que la pintura, la composició del quadre fluïa lliurement.

La principal fita dels expressionistes abstractes (a més de

Pollock, Mark Rothko, Willem de Kooning o Bill Newman) va ser la seva exposició al MoMA el 1951, la qual representaria la seva consagració i l'acceptació del públic nord-americà. Al mateix temps, Pollock es convertia en l'artista viu més valorat dels Estats Units i el primer que es tenia en consideració a Europa —tradicional centre de l'avantguarda artística—. En aquest sentit, és en aquests anys quan Nova York esdevé la «capital» mundial de l'art.

Tot i l'èxit públic de la seva pintura, Pollock patia forts alts i baixos emocionals. L'ansia i la necessitat d'expressar-se topava amb uns forts instints d'autodestrucció. Aquesta inestabilitat i l'addicció a l'alcohol van posar en perill la seva vida, la seva carrera, i van fer molt complicada la relació amb la seva dona, la pintora Lee Krasner. El pintor va morir el 1956, després de patir un accident d'automòbil.

Ed Harris

Ed Harris (1950) és un actor prou conegut del cinema de Hollywood. Va debutar com actor a la televisió a finals dels setanta, però el primer paper que el va donar a conèixer al gran públic va ser el de l'astro-nauta John Glenn a *Nacidos para la gloria* (1983). En la darrera dècada ha estat nominat quatre cops com a candidat a l'Òscar. El 1995 pel seu paper secundari a *Apolo 13*, el 1998 pel seu paper de «gran germà» a *El show de Truman*. La seva tercera nominació va ser per la seva actuació a *Pollock*, i l'última, pel seu paper d'escriptor malalt de la sida a *Las horas*.

En aquesta pel·lícula demostra les seves qualitats darrere de la càmera. Atret des de feia temps per la torturada personalitat de Pollock i pel seu art, Harris va decidir arriscar amb aquest projecte, que va estar preparant durant anys. Va estudiar la seva biografia, la seva tècnica i la seva pintura, de la qual afirma que «cada cop de pinzell, cada sortida de to, cada bufetada,

cada ofuscació, cada esquitx i cada fuetada, del seu gest i de la seva pintura, tenen una intenció específica». En l'art de Pollock, com en la seva vida, l'atzar només era aparença. Dirigeix la història a partir del guió de Barbara Turner i de Susan Emshwiller, basat en el llibre *Jackson Pollock: an American Saga*; biografia del pintor escrita per Steven Naife i Gregory White.

El film se centra en els dotze anys que van de 1941 a 1953, el període de vida de Pollock que va des de l'anonimat al desvetllament del seu èxit. Evidentment, les escenes més atractives són aquelles en les quals Harris apareix recreant els seus *drippings*. Però també vol construir un Pollock torturat, amb poca facilitat de paraula i dificultats de comunicació amb la gent que l'envoltava, especialment amb la seva dona. D'aquesta manera projecta una volguda mirada, en algun moment desconcertant, entre la d'un magnífic artista i la d'un ésser humà greument pertorbat.

A més de l'interès que genera la figura de Pollock, la pel·lícula és excel·lent tècnicament, especialment en l'ús del color. Les actuacions són sorprenents, sobretot Ed Harris, que a més del seu increïble paregut físic amb el pintor, sap transmetre tot el degoteig existencial del personatge. A vegades la seva identificació amb el personatge és tan gran que només ens queda l'actitud contemplativa,

que potser fa poc bé a la persona del pintor. Al seu costat, Marcia Gay Harden interpreta el paper de la pintora Lee Krasner, un personatge no menys complex que el del propi Pollock. Els acompanyen altres actors com Val Kilmer en el paper del també pintor Willem de Kooning.

Pel seu paper protagonista, Ed Harris va ser candidat a l'Òscar al millor actor protagonista el 2001. Marcia Gay Harden —ara nominada als Òscars del 2004— va aconseguir l'Òscar a la millor actriu secundària, i també va aspirar als Independent Spirit Award d'aquell mateix any.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Ed Harris

Guió: Barbara Turner, Susan J. Emshwiller

Producció: James Francis Trezza, Fred Berner, Ed Harris i Jon Kilik

Fotografia: Lisa Rinzler

Música: Jeff Beal

Muntatge: Kathryn Himoff

Vestuari: David C. Robinson

Nacionalitat: EUA

Any: 2000

Durada: 132 minuts

Equip Artístic

Ed Harris: Jackson Pollock

Marcia Gay Harden: Lee Crasner

Amy Madigan: Peggy Guggenheim

Jennifer Connelly: Ruth Kligman

Jeffrey Tambor: Clement Greenberg

Bud Cort: Howard Putzel

John Heard: Tony Smith

Val Kilmer: Willem DeKooning

Robert Knott: Sande Pollock

Matthew Sussman: Reuben Kadish

Filmografia

2000

Pollock